

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Terug- en vooruitblik Burgerbegroting

DATUM
15 februari 2023
Verz. 15 februari 2023

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
M (Max) Baden, van

TELEFOONNUMMER
043 35nnb

ONZE REFERENTIE
2023.00916

E-MAILADRES
Max.van.Baden@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op zondag 23 oktober 2022 vond het slotevent van de eerste Maastrichtse Burgerbegroting plaats. Tijdens dit event bepaalden 150 inwoners dat 38 projecten voor een totaalbedrag van 300.000 euro worden uitgevoerd. De uitvoering van de gekozen projecten loopt en tegelijkertijd gaat team Burgerbegroting aan de slag met de tweede Burgerbegroting in Maastricht. Graag willen we met u terugblikken (2020-2023) en vooruitkijken (2023-2024).

Terugblik Burgerbegroting 2020-2023

Vanwege corona werden de events meermaals uitgesteld. Ondanks het daardoor lange en (soms) trage proces bleef de stad enthousiast deelnemen. Dat blijkt uit de eventaanmeldingen en ingediende projectvoorstellen. Ik kijk dan ook zeer positief terug op de eerste editie van de Burgerbegroting. Na afloop van het slotevent heeft er een evaluatie plaatsgevonden (zie bijlage) De lessen en aandachtspunten hieruit zijn verwerkt in het plan van aanpak voor de Burgerbegroting 2023-2024. Daarnaast loopt er een onderzoek van de universiteit Leuven en Nijmegen naar de indicatoren 'zelfsturing in de eigen leefomgeving' en 'gemeenschapsvorming'. Dit onderzoek zal begin mei 2023 worden opgeleverd.

Start Burgerbegroting 2023-2024

Ik ben blij te kunnen melden dat de tweede editie van de Burgerbegroting in april 2023 van start gaat! De gemeente Maastricht heeft 1 miljoen euro beschikbaar gesteld, waarvan 750.000 euro voor de uitvoering van door inwoners gekozen projecten en 250.000 euro voor de projectorganisatie. Het besluitvormingsproces is vrijwel hetzelfde als bij de eerste editie. Ronde 1 (thema's kiezen) bestaat net als bij de eerste Burgerbegroting uit vier events op vier verschillende locaties in de stad. In ronde 1 bepalen deelnemers samen welke tien thema's dit jaar centraal staan. Hierna volgt ronde 2 (geld verdelen) met twee events. Op verschillende locaties verdelen deelnemers 750.000 euro over de 10 gekozen thema's.

In ronde 3 kunnen inwoners projecten indienen. We faciliteren een workshop of webinar met als thema 'Hoe schrijf je een projectvoorstel?'. Doel van deze workshop of webinar is enerzijds toelichten welke elementen belangrijk zijn om tot een projectvoorstel te komen. Anderzijds om een laagdrempelig moment te creëren voor het indienen van een projectvoorstel. We sluiten af met ronde 4. Tijdens dit feestelijke slotevent bepalen inwoners welke projecten er in 2024 uitgevoerd gaan worden.

DATUM
15 februari 2023

De exacte data en locaties voor de events worden op een later moment bekend gemaakt. Hierover wordt uw raad geïnformeerd. Hoe het staat met de oplevering van eerder gekozen projecten kunt u volgen via onze website [Burgerbegroting Maastricht](#), onze social media en onze nieuwsbrief. Voor deze nieuwsbrief kunt u zich aanmelden via deze link: [Burgerbegroting Maastricht](#).

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Manon Fokke
Wethouder Financiën, Bedrijfsvoering, Burgerparticipatie en Lobby

Evaluatie Burgerbegroting Maastricht 2020-2023

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Events	6
2.1 Algemeen.....	6
2.1.1 'No shows'	6
2.1.2 Deelname jongeren	6
2.1.3 Helder stemproces	6
2.2 Ronde 1.....	7
2.2.1 Feedback deelnemers	7
2.2.2 Gemiddelde score events ronde 1	7
2.3 Ronde 2.....	7
2.3.1 Feedback deelnemers	7
2.3.2 Gemiddelde score events ronde 2	7
2.4 Ronde 4 (het slotevent).....	7
2.4.1 feedback deelnemers	7
2.4.2 Gemiddelde score slotevent ronde 4.....	8
3. Zelfsturing en Gemeenschapsvorming.....	9
3.1 Zelfsturing.....	9
3.2 Gemeenschapsvorming.....	10
3.3 Tevredenheid met hoe de democratie in Maastricht functioneert.....	11
4. Capaciteit.....	12
4.1 Projectteam Burgerbegroting	12
4.1.1 Projectleider	12
4.1.2 Omvang projectteam	12
4.2 Inhoudelijke project begeleiders.....	12
4.2.1 Haalbaar maken projecten	12
4.2.2 Inzet vs. geraamde uren	12
4.3 Eventbegeleiding.....	13
5. Algemeen Reglement Burgerbegroting 2021.....	14
5.1 Deelname (burger)raadsleden	14
5.2. Van vijf naar tien thema's	14
5.3 Deelname niet gekozen projecten	14
5.4 Deelname gehonoreerde projecten.....	14

5.5 Projecten op privé-eigendom.....	14
5.6 Het staken van stemmen	15
6.Communicatie	16
6.1 Uitgangspunten	16
6.1.1 Flexibele strategie	16
6.1.2 Ruimte voor experiment	17
6.1.3 Samen sterk.....	17
6.1.4 Transparantie	17
6.1.5 Inclusie.....	18
6.1.6 Geen radiostiltes	18
6.1.7 Zichtbaar en aanspreekbaar.....	19
6.1.8 Eerlijk en duidelijk	19
6.1.9 Meet where the locals do	19
6.1.10 Eigen gezicht.....	19
6.1.11 Online versterkt offline	20
6.1.12 Serieus en speels	20
6.1.13 Concreet en dichtbij	20
6.1.14 Communicatie 4free.....	20
6.2 Financiële en personele kaders.....	20
6.2.1 Personele inzet	20
6.2.2 Out of pocket kosten.....	21
7. Financiën	22
7.1 Algemeen.....	22
7.2 Werkbudget.....	22
7.3 Projectbudget.....	23
7.3.1 Themabudgetten in relatie tot uitvoerbare projecten	23
7.3.2 Uitvoering.....	24
8. Aanbevelingen.....	25
8.1 Scherp de themalijst (ronde 2) aan	25
8.2 Breng de Burgerbegroting naar jongeren toe.....	25
8.3 Breidt het projectteam Burgerbegroting uit.....	25
8.5 Splits de begeleidingsgroep op en organiseer een 'toetsingsdag'.....	26
8.6 Streef naar meer continuïteit in het projectteam en borg kennis.....	26

8.7 Organiseer een workshop ‘hoe schrijf je een goed projectvoorstel’ en pas het projectvoorstel-format aan 26

1. Inleiding

De Burgerbegroting Maastricht komt voort uit een raadsbesluit van 17 december 2019. 300.000 euro is voor deze Burgerbegroting door de Gemeente Maastricht (150.000) en de Provincie Limburg (150.000) beschikbaar gesteld voor de uitvoering van door inwoners zelf ingediende projecten in 2023.

Het doel was destijds om ronde 1 ('thema's kiezen') van de eerste Burgerbegroting van Maastricht in 2020 van start te laten gaan, maar wegens de verspreiding van het coronavirus bleek dit niet haalbaar te zijn. Ronde 1 vond uiteindelijk plaats in september en oktober 2021. Helaas laaide het coronavirus in de periode daarna toch weer op en diende ook de start van ronde 2 ('budget verdelen') uitgesteld te worden. De events van ronde 2 werden uiteindelijk gehouden in april 2022. Vanaf dat moment kwam de Burgerbegroting Maastricht eindelijk echt op gang. Van mei 2022 tot en met september 2022 volgde ronde 3. Ronde 3 startte met vier inloopmomenten waar potentiële initiatiefnemers vragen konden stellen over hun projectvoorstel en hulp konden krijgen bij het opstellen hiervan. Gedurende een maand konden initiatiefnemers een projectvoorstel indienen. Dit leidde tot 113 ingediende projectvoorstellen. De ambtelijke organisatie heeft vervolgens hulp geboden bij het nader concretiseren van deze projectvoorstellen en de projectvoorstellen uiteindelijk voorzien van een definitief advies. Op basis van dit advies heeft het college van burgemeester en wethouders de definitieve projectenlijst vastgesteld. Tijdens het slotevent in ronde 4, dat plaatsvond op 23 oktober 2022 in de Muziekgieterij, kozen de deelnemers welke projecten uit de definitieve projectenlijst in 2023 worden uitgevoerd. Daarmee kwam de eerste cyclus van de Maastrichtse Burgerbegroting officieel ten einde en ving de uitvoering van de 38 gekozen projecten aan.

Het einde van de eerste cyclus bood ons als projectteam Burgerbegroting de tijd om terug te kijken op de afgelopen editie maar ook op vooruit te kijken op de volgende editie(s). De afgelopen twee maanden is de eerste editie van de Maastrichtse Burgerbegroting (2020-2023) door het projectteam en de begeleidingsgroep geëvalueerd, waarbij niet zozeer centraal stond wat er al goed ging maar vooral wat er in toekomst nog beter kan. Deze evaluatie heeft zich toegespitst op een aantal onderwerpen die ieder afzonderlijk zijn ondergebracht in een hoofdstuk. Aanvullend hierop loopt er een onderzoek vanuit de Universiteiten van Leuven en Nijmegen, naar de bevindingen van de deelnemers. Dit onderzoek zal worden opgeleverd in februari 2023.

In dit stuk zal achtereenvolgens worden ingegaan op de events, de doelen zelfsturing en gemeenschapsvorming, de personeelscapaciteit, het Algemeen Reglement Burgerbegroting Maastricht 2021, de communicatie en de financiën. De evaluatie wordt afgesloten met een aantal concrete aanbevelingen die verwerkt worden in het Plan van Aanpak Burgerbegroting 2023-2024, ter voorbereiding op de tweede editie van de Maastrichtse Burgerbegroting.

2. Events

Tijdens het proces van de eerste Burgerbegroting zijn er in totaal 7 events georganiseerd verdeeld over 3 rondes, waarin aan inwoners de mogelijkheid is geboden om direct deel te nemen aan het besluitvormingsproces van de Burgerbegroting Maastricht. Na afloop van deze events is er feedback gevraagd van de deelnemers door de onderzoekers van de RU Nijmegen en de KU Leuven als onderdeel van een groter onderzoek dat zij uitvoeren naar burgerparticipatie en dan specifiek naar de Burgerbegroting van Maastricht. Dit onderzoek zal opgeleverd worden in februari.

2.1 Algemeen

2.1.1 'No shows'

Een bekend probleem bij het organiseren van (overheids)events is het fenomeen van 'no shows'. Concreet gaat het dan om mensen die zich van tevoren aanmelden voor een event, maar uiteindelijk niet komen opdagen. Ook bij de events van ronde 1, 2 en 4 van de Burgerbegroting was dit het geval. Bij ronde 1 bedroeg het 'no show' percentage afgerond 36%, bij ronde 2 20% en bij ronde 4 24%.

Ondanks dat er voor ieder event gecommuniceerd wordt dat je je alleen moet aanmelden als deelnemer wanneer je ook echt gaat komen, blijkt alleen communicatie onvoldoende. Voorstel is om bij de tweede Burgerbegroting een extra prikkel in te bouwen voor deelnemers om, nadat ze zich hebben aangemeld, ook daadwerkelijk naar de events te komen én structureel te gaan werken met reservelijsten (mocht er slechts een beperkt aantal deelnemers toegelaten kunnen worden).

2.1.2 Deelname jongeren

Opvallend bij alle events was de afwezigheid van jongeren (mensen tussen de 20 en 30 jaar oud). Deze afwezigheid wordt bevestigd in de onderzoeksresultaten van de RU Nijmegen en de KU Leuven. Bij ronde 1 was 9,3% van het totaal aantal deelnemers tussen de 20 en 30 jaar oud, bij ronde 2 ging het over een percentage van 8,1% en bij ronde 4 over een percentage van 5,3%. Sommige deelnemers wijten dit aan de locatiekeuze voor de events: buurtcentra zouden de jeugd niet voldoende aanspreken.

De gemiddelde leeftijd van deelnemers aan de Burgerbegroting is 61 jaar. Dit is geen goede afspiegeling van de bevolking van Maastricht. Er is nog veel winst te behalen om meer jongeren te enthousiasmeren om deel te nemen aan de (events van) de Burgerbegroting. Een idee is om bij de volgende editie een event 'naar de jeugd toe te brengen'. Daarbij kan gedacht worden aan het organiseren van een event in een locatie van de Universiteit Maastricht of bij een jongerenvereniging.

Daarnaast geeft de projectleiding van de Burgerbegroting Antwerpen aan dat de uiteindelijke realisatie van projecten ook een trigger kan zijn voor jongeren om deel te nemen aan de Burgerbegroting, omdat ze hierdoor zien wat er allemaal mogelijk is.

2.1.3 Helder stemproces

Bij alle rondes waren de deelnemers te spreken over de heldere uitleg over het stemproces (in de vorm van een presentatie). Dit zorgde voor duidelijkheid. Voorstel is dan ook om deze uitleg in volgende edities wederom in de vorm van een presentatie te blijven geven. Daarnaast blijft een trainingsmoment voor tafelbegeleiders een vast onderdeel van de event voorbereiding. Juist het feit dat tafelbegeleiders goed voorbereid waren en zij daardoor deelnemers goed te woord konden staan, zorgde voor rust bij het projectteam en de deelnemers.

2.2 Ronde 1

2.2.1 Feedback deelnemers

Deelnemers voelden zich door de opzet van de events in ronde 1 en de wijze van besluitvorming tijdens de events gehoord en betrokken. Verder werd de sfeer bij alle vier de events in ronde 1 als prettig ervaren. Als aandachtspunt gaven de deelnemers van ronde 1 mee om in de toekomst goed te letten op de akoestiek van de locatie. Zo kan hinderlijk rumoer voorkomen worden. De tijdsduur voor het voeren van discussies werd door deelnemers verschillend ervaren. Enerzijds werd aangegeven dat er te weinig tijd was om een diepere inhoudelijke discussie te voeren terwijl anderzijds werd aangegeven dat er te veel tijd aan deelnemers gegeven werd om discussies te voeren. Hierin willen wij in de volgende editie een goede balans zien te vinden.

2.2.2 Gemiddelde score events ronde 1

De deelnemers kregen aan het einde van ieder event de mogelijkheid om het event waar zij aan deelgenomen hadden een beoordeling te geven in de vorm van een cijfer. Het event bij Athos kreeg als gemiddeld cijfer een 7,8; bij MTB 6,8; Ambyerhoof 7,3 en Ruweel 7,8. In totaal leidde dit tot een gemiddelde van een 7,4 voor ronde 1 van de Burgerbegroting.

2.3 Ronde 2

2.3.1 Feedback deelnemers

Deelnemers van de twee events in ronde 2 waren tevreden over het feit dat er aan hen voldoende tijd en ruimte werd gegeven om een goede discussie te kunnen voeren.

Als aandachtspunt gaven de deelnemers mee om in het vervolg concretere thema's te hanteren, omdat de huidige thema's lastig van elkaar te onderscheiden waren.

2.3.2 Gemiddelde score events ronde 2

Het event in Wittevrouwenveld kreeg als gemiddeld cijfer een 7,4, het event in de Brandweerkantine een 7,6. In totaal leidde dit tot een gemiddelde van een 7,5 voor ronde 2 van de Burgerbegroting.

2.4 Ronde 4 (het slotevent)

2.4.1 feedback deelnemers

De deelnemers gaven aan deze ronde als een voorbeeld van 'echte democratie' ervaren te hebben. Bovendien was er volgens de deelnemers bij deze ronde meer dan voldoende tijd om met elkaar in conclaaf te gaan over de te maken keuzes.

In het bijzonder werd door 10 deelnemers gewezen op de in hun opvatting 'goede zelfkritische houding' van de organisatie. Dit werd als prettig ervaren en dit heeft de uiteindelijke vertrouwensband tussen de organisatie en de deelnemers versterkt.

Als aandachtspunt gaven 10 deelnemers aan ronde 4 mee dat men in het vervolg graag een korter slotevent met minder pauzes zou willen zien. Door één van de deelnemers werd voorgesteld om in het vervolg eerst alle stemrondes te houden, daarna te pauzeren en vervolgens de uitslag bekend te maken. Met betrekking tot deze uitslag zelf gaven deelnemers nog aan ons mee dat ze in het vervolg graag de presentatie van de uitslag zouden willen zien op een groter scherm, het scherm in de Muziekgieterij was door haar relatief kleine omvang namelijk minder goed leesbaar.

Tenslotte gaven 8 deelnemers aan ronde 4 nog aan ons mee dat ze graag een iets omvangrijkere toelichting per project zouden willen zien op de projectkaartjes. Daarbij werd aangegeven dat als alternatief ook eerst de mogelijkheid geboden zou kunnen worden om met iedere projectindieners

vooraf aan het slotevent te kunnen spreken óf dat informatie over de te kiezen projecten vooraf per mail aan iedere deelnemers verzonden wordt.

2.4.2 Gemiddelde score slotevent ronde 4

Het slotevent kreeg van de deelnemers een 7,3 als gemiddeld cijfer.

3. Zelfsturing en Gemeenschapsvorming

De hoofddoelstelling van het plan van aanpak Burger- en overheidsparticipatie was: *‘Het versterken van de lokale democratie zodat de lokale overheid samen met haar inwoners- elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap concreet kan bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke problemen. Daarbij trachten we bewoners te stimuleren meer betrokken te zijn en steeds meer invloed en zeggenschap te nemen over de eigen leefomgeving’.*

Voor het instrument ‘Burgerbegroting’ zijn naast deze hoofddoelstelling in een raadsessie op 15 mei 2019 twee specifieke subdoelstellingen opgesteld, namelijk het stimuleren van zelfsturing in de eigen leefomgeving en het stimuleren van gemeenschapsvorming.

3.1 Zelfsturing

Zelfsturing kwam in de vragenlijst van de onderzoekers van de RU Nijmegen en KU Leuven terug in de stellingen ‘Ik beschouw mezelf goed in staat om aan lokale politiek deel te nemen’ en ‘Als u denkt aan de lokale politiek in Maastricht, in hoeverre bent u het dan eens met de stelling: “mensen zoals ik hebben geen enkele invloed op de politiek in Maastricht”’. Deelnemers werd gevraagd aan te geven in welke mate ze het met deze stellingen eens waren op een schaal van 1 (helemaal niet eens) tot 5 (helemaal eens). Deze vragen waren opgenomen in de vragenlijsten voor en na de tweede bijeenkomst; en voor en na de vierde bijeenkomst (het slotevent). We kunnen dus voor de tweede en vierde bijeenkomst zien of het gemiddelde op die vraag verandert voor de deelnemers die beide vragenlijsten hebben ingevuld. Alleen voor die deelnemers is een verschil in gemiddelden ook betekenisvol. De tabel hieronder toont de gemiddelden van de antwoorden voor en na ieder meetmoment; en de verschillen ertussen. Het laat dus zien hoe het gemiddelde gevoel in staat te zijn deel te nemen aan lokale politiek en de mate van invloed zich ontwikkelt gedurende deze twee rondes van de Burgerbegroting.

Gemiddelden en verschil per ronde voor ‘in staat zijn aan lokale politiek deel te nemen’

Voor ronde 2	Na ronde 2	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
3,38	3,46	0,08	50
Voor slotevent	Na slotevent	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
3,37	3,20	-0,17	82

Gemiddelden en verschil per ronde voor ‘Invloed op de politiek in Maastricht’*

Voor ronde 2	Na ronde 2	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
2,71	2,67	-0,04	50
Voor slotevent	Na slotevent	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
2,94	2,84	-0,10	82

*Omdat deze stelling ‘omgekeerd’ is geformuleerd, betekent een afname in dit geval dat mensen meer het gevoel hebben gekregen invloed te hebben op de Maastrichtse politiek.

Het gevoel in staat te zijn om aan de lokale politiek deel te nemen was bij deelnemers van ronde 2 hoger na deelname dan voorafgaand aan deze deelname. Bij deelnemers van het slotevent was dit gevoel juist minder na deelname dan voorafgaande aan de deelname. Om deze afname te kunnen verklaren, wachten wij de volledige onderzoeksresultaten van de onderzoekers van de RU Nijmegen en KU Leuven af.

Op basis van bovenstaande tabel kan verder geconcludeerd worden dat deelnemers aan de Burgerbegroting door hun deelname aan de (events van de) Burgerbegroting meer het gevoel hebben gekregen invloed te hebben op de Maastrichtse politiek.

3.2 Gemeenschapsvorming

Gemeenschapsvorming kwam in de vragenlijst van de onderzoekers van de RU Nijmegen en KU Leuven terug in de stelling 'Ik voel mij verbonden met de mensen in mijn buurt'. Deelnemers werd gevraagd aan te geven in welke mate ze het met deze stelling eens waren op een schaal van 1 (helemaal niet eens) tot 5 (helemaal eens). Deze vraag was opgenomen in de vragenlijsten voor en na de tweede bijeenkomst; en voor en na de vierde bijeenkomst (het slotevent). We kunnen dus voor de tweede en vierde bijeenkomst zien of het gemiddelde op die vraag verandert voor de deelnemers die beide vragenlijsten hebben ingevuld. Dit is weergegeven in de tabel hieronder.

Gemiddelden en verschil per ronde voor 'verbondenheid met mensen in mijn buurt'			
Voor ronde 2	Na ronde 2	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
3,66	3,68	0,02	50
Voor slotevent	Na slotevent	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
4,24	4,09	-0,15	87

Uit bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de mate waarin deelnemers zich verbonden voelden met hun buurt toenam door hun deelname aan ronde 2, maar juist afnam na deelname aan ronde 4. Om deze afname te kunnen verklaren, wachten wij het volledige onderzoek van de onderzoekers van de RU Nijmegen en KU Leuven af.

3.3 Tevredenheid met hoe de democratie in Maastricht functioneert

In toevoeging op zelfsturing en gemeenschapsvorming kan het goed zijn om te zien of deelname aan de Burgerbegroting de evaluatie van het functioneren van de democratie in Maastricht heeft beïnvloed. Die mening wordt gemeten via de vraag “In hoeverre bent u tevreden met hoe de democratie in Maastricht functioneert?” Deelnemers werd gevraagd aan te geven hoe tevreden ze waren met de Maastrichtse democratie op een schaal van 0 (helemaal niet tevreden) tot 10 (helemaal tevreden). Ook deze vraag is voor en na ronde twee en het slotevent gesteld. Hieronder weer de gemiddelden en verschillen per ronde.

Gemiddelden en verschil per ronde voor ‘tevredeheid met hoe de Maastrichtse democratie functioneert’			
Voor ronde 2	Na ronde 2	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
6,07	5,96	-0,11	46
Voor slotevent	Na slotevent	Vershil	Aantal deelnemers ingevuld
5,79	6,19	0,4	78

Uit bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de tevredenheid met hoe de Maastrichtse democratie functioneert bij deelnemers hoger was voorafgaande aan de deelname aan ronde 2 van de Burgerbegroting dan na afloop van ronde 2. Om deze afname te kunnen verklaren wachten wij het volledige onderzoek van de onderzoekers van de RU Nijmegen en KU Leuven af.

Verder kan geconcludeerd worden dat de tevredenheid met hoe de Maastrichtse democratie functioneert bij deelnemers door deelname aan het slotevent is toegenomen.

4. Capaciteit

Tijdens het proces van de eerste Burgerbegroting zijn er in diverse fases medewerkers betrokken geweest. Het projectteam Burgerbegroting is logischerwijs van ronde 1 tot en met ronde 4 dagelijks betrokken geweest. Daarnaast was er een begeleidingsgroep bestaande uit collega's van verschillende afdelingen die zich voornamelijk hebben beziggehouden met de inhoudelijke advisering in ronde 3. Tenslotte was er ook nog een groep begeleiders, die geholpen heeft bij de events van de burgerbegroting (ronde 1, 2 en 4) als tafelbegeleider of vanuit een andere rol. Deze drie groepen zijn in de afgelopen periode bevraagd over hun ervaringen tijdens de eerste Burgerbegroting, waaruit deze paragraaf tot stand gekomen is. In het vervolg zullen de bevindingen per groep behandeld worden waarbij het zwaartepunt zal liggen bij de personeelscapaciteit.

4.1 Projectteam Burgerbegroting

4.1.1 Projectleider

De projectleider stond er in de afgelopen Burgerbegroting tijdens ronde 3, de drukste fase, gedurende een lange periode alleen voor. Destijds is er wegens afbreukrisico één projectondersteuner bij geplaatst maar zelfs met twee mensen bleek ronde 3 een lastige klus te zijn. Komend jaar wordt de druk in ronde 3 alleen nog maar groter, omdat er meer budget beschikbaar is. Er zal naar een oplossing gezocht moeten worden waardoor er in die periode (ronde 3) meer ondersteuning beschikbaar is die direct aan de slag kan onder aansturing van de projectleider Burgerbegroting.

Bovendien was de afhankelijkheid van de projectleider bij de eerste Burgerbegroting in zijn algemeenheid te groot. Viel de projectleider weg, dan lag het proces stil. Hier moet een duurzame oplossing voor worden gezocht.

4.1.2 Omvang projectteam

Door een gebrek aan capaciteit bij het projectteam, bleek het lastig te zijn om taken goed te verdelen. Er kwam simpelweg een te groot takkenpakket op het bord te liggen van de leden van het projectteam. Nu de Burgerbegroting groter wordt, is daarom meer structurele capaciteit bij het projectteam noodzakelijk.

4.2 Inhoudelijke project begeleiders

4.2.1 Haalbaar maken projecten

Net als het projectteam geven de interne begeleiders aan dat zij veel tijd hebben moeten besteden aan het nader concretiseren van projectvoorstellen. Indieners bleken vaak weinig concreet in hun voorstellen en hadden over veel zaken nog niet nagedacht. In sommige gevallen lagen er zelfs 3 tot 4 herziene projectvoorstellen. Een oorzaak van deze situatie ligt bij het gebruikte format voor het invullen van een projectvoorstel. Volgens de interne begeleidingsgroep zouden de randvoorwaarden in dat format duidelijker naar voren moeten komen; en het format zou SMARTer opgesteld moeten worden.

4.2.2 Inzet vs. geraamde uren

In het plan van aanpak van de Burgerbegroting was op voorhand 56 uur (waarvan 16 uur voor het meedenken met indiener(s) en 40 uur voor het toetsen van projectvoorstellen) per persoon geraamd voor de begeleiding van Burgerbegroting-projecten. Begeleiders van projecten in de fysieke ruimte (80 tot 100 uur) en leden van het projectteam (216 tot 640 uur) bleken uiteindelijk (fors) meer tijd aan de begeleiding van projecten te hebben moeten besteden dan van tevoren geraamd was.

Dit had voornamelijk te maken met de hoge mate van complexiteit van de relatief grote hoeveelheid projectvoorstellen in de fysieke ruimte. De oorzaak van de overschrijding van het aantal geraamde

uren door het projectteam was voornamelijk dat het opgang houden van het begeleidingsproces (intern advies inwinnen, terugkoppeling naar indieners, mailwisseling in relatie tot vragen over het project) vrijwel volledig lag bij het projectteam. Idealiter zou dit via de interne begeleidingsgroep moeten verlopen.

4.3 Eventbegeleiding

De groep collega's die geholpen heeft bij de events was qua samenstelling divers (afkomstig uit verschillende afdelingen). Dit wordt als positief ervaren. Qua capaciteit waren de zaken bij de events op orde, al bleek het slotevent (ook met het oog op de toekomst) kwetsbaar te zijn. Met 175 bezoekers waren daar nu 17 begeleiders voor nodig. Willen we uitbreiden naar 250 bezoekers dan hebben we minimaal 25 begeleiders nodig + een reservegroep (een groep van omstreeks 5 collega's die kan invallen mocht iemand zich alsnog afmelden).

Wat opviel was dat de mensen die inhoudelijk een project begeleidden vaak ook degenen waren die tijdens de events als (tafel)begeleiden optraden. Aan een kant kunnen wij daaruit concluderen dat we een betrokken club interne medewerkers om ons heen verzameld hebben maar aan de andere kant maakt dat onze events wel kwetsbaar. Viel er iemand weg wegens ziekte dan hadden we niet altijd een vervanger klaarstaan (die moest dan nog actief gezocht worden via een interne oproep of persoonlijk contact). Daarnaast betekende dit voor de begeleiders die al inhoudelijk een project aan het begeleiden waren een nog grotere hoeveelheid tijd die zij aan de Burgerbegroting kwijt waren. In het ideale scenario zouden we willen beschikken over een grotere groep 'event begeleiders' die beschikbaar zijn op de vastgelegde data waaruit dan per event een x aantal begeleiders geselecteerd wordt. De begeleiders die voor dat specifieke event niet geselecteerd worden fungeren dan als 'wissels' (voor het geval een geselecteerde begeleider zou wegvallen).

5. Algemeen Reglement Burgerbegroting 2021

Het Algemeen Reglement Burgerbegroting 2021 (in het vervolg 'Algemeen Reglement') is destijds opgesteld om bepaalde besluiten die het projectteam gedurende het proces zou gaan maken een juridische basis te geven. Met name in de adviesfase in ronde 3 vormde dit Algemeen Reglement een belangrijk en bindend toetsingskader aan de hand waarvan onder andere bepaald werd of een project 'uitvoerbaar' was of niet. Desondanks waren er toch wat punten waarin het Algemeen Reglement nog niet voorzag. Op deze punten zal in dit hoofdstuk worden ingegaan. Daarbij zal een suggestie gedaan worden hoe wij dit middels een wijziging van het huidige Algemeen Reglement kunnen oplossen.

5.1 Deelname (burger)raadsleden

Een probleem waar wij bij de eerste Burgerbegroting tegenaan liepen was dat, ongeacht door het projectteam naar buiten toe gecommuniceerd werd dat (burger)raadsleden niet werden geacht deel te nemen aan (evenementen van) de Burgerbegroting, dit blijkbaar onvoldoende helder is overgekomen. Het kwam voor dat (burger)raadsleden als deelnemers/indieners mee wilden discussiëren aan tafel met inwoners.

Momenteel is niet expliciet in het Algemeen Reglement opgenomen dat (burger)raadsleden niet mogen deelnemen aan de Burgerbegroting Maastricht. Artikel 2 lid 4 van het Algemeen Reglement geeft het projectteam momenteel wel de mogelijkheid om indien dit noodzakelijk is van het Algemeen Reglement af te wijken. Op grond van dit lid is dan ook tijdens de eerste Burgerbegroting besloten om (Burger)raadsleden uit te sluiten van deelname, aangezien de Burgerbegroting zo veel als mogelijk vrij gewaard zou moeten blijven van directe of indirecte politieke invloed.

Voorstel is om deze uitsluiting expliciet vast te leggen in artikel 2 lid 3 van het Algemeen Reglement.

5.2. Van vijf naar tien thema's

Aangezien er bij de editie 2023 in plaats van met vijf thema's met tien thema's t wordt gewerkt (om gezien het fors toegenomen totaalbudget voor de burgerbegroting de budgetten per project toch relatief klein te kunnen houden), zal het Algemeen Reglement daarop aangepast moeten worden. Concreet zal dat gebeuren door het begrip 'vijf' te vervangen door 'tien' in de artikelen 3 lid 2, 3 lid 3, 3 lid 4, 4 lid 2, 6 lid 1 en 7 lid 2.

5.3 Deelname niet gekozen projecten

Projecten die bij een eerdere Burgerbegroting ingediend zijn en destijds op het slotevent niet zijn gekozen, mogen bij een volgende Burgerbegroting wederom deelnemen. De indiener zal het project dan wel opnieuw moeten indienen. Het Algemeen Reglement geeft hier momenteel al de ruimte voor. Een aanpassing is dan ook niet nodig. Het is wel belangrijk om deze mogelijkheid naar buiten toe duidelijk te communiceren.

5.4 Deelname gehonoreerde projecten

Bij de eerste Burgerbegroting werden enkele projecten ingediend die al vanuit de Gemeente Maastricht via een andere weg subsidie ontvingen. Omdat het nu juist de bedoeling is dat door de Burgerbegroting nieuwe projecten een kans krijgen, is het voorstel om projecten die al op enige wijze subsidie van de Gemeente Maastricht ontvangen uit te sluiten van deelname aan de Burgerbegroting. Om dit te bewerkstelligen wordt er een uitsluitingsgrond toegevoegd aan artikel 6 van het Algemeen Reglement.

5.5 Projecten op privé-eigendom

In het huidige Algemeen Reglement is opgenomen dat ingediende projecten 'dienen te vallen binnen de bevoegdheden van de Gemeente Maastricht'. Gedurende de eerste Burgerbegroting is gebleken

dat niet helemaal duidelijk was wat hier nu exact mee bedoeld werd. Strikt gelezen hieruit hieruit afgeleid kunnen worden dat enkel projecten in aanmerking komen voor financiering vanuit de Burgerbegroting die plaatsvinden in de publieke ruimte. Echter zijn er bij de eerste Burgerbegroting ook uiteindelijk projecten in stemming gebracht én gekozen die plaatsvinden op privéterrein.

Een complete uitsluiting van projecten op privéterrein, zou er naar ons inziens voor zorgen dat bepaalde projecten die wel degelijk een meerwaarde hebben voor de gehele stad Maastricht in de toekomst niet meer uitgevoerd kunnen worden.

Voorstel is dan ook om het Algemeen Reglement dusdanig aan te passen dat het realiseren van een Burgerbegroting project op privéterrein mogelijk wordt/blijft, hetzij onder strikte voorwaarden. Zo dient het privéterrein voor de duur van het Burgerbegroting project voor iedereen toegankelijk te zijn. Hiervoor dient een expliciete schriftelijke toestemming van de eigenaar van het privéterrein overlegd te worden.

5.6 Het staken van stemmen

Bij de voorbereiding van het slotevent kwamen is gebleken dat het Algemeen Reglement niet regelde hoe er omgegaan diende te worden met projecten die evenveel stemmen ontvangen bij het slotevent. Een gelijkspel is dan alleen problematisch, wanneer er twee of meer projecten een gelijk aantal stemmen ontvangen die niet samen uit het (resterende) themabudget gefinancierd kunnen worden. Een dergelijk gelijkspel is op het eerste slotevent beslecht door middel van een hoofdelijke stemming. Een alternatief was geweest om de deelnemers aan tafel samen punten te laten verdelen over de vijf door hun gekozen projecten, maar dit zou in onze ogen de discussie aan tafel te erg bemoeilijken.

Bij de 4 stemrondes kregen we uiteindelijk te maken met 3 ‘problematische’ gelijke spelen. Dit toont aan dat de kans op een gelijkspel bij het slotevent niet gering is. Ondanks dat een hoofdelijke stemming op voorhand een erg tijdrovende klus leek te zijn, bleek dit in de praktijk wel mee te vallen. Voorstel is om de hoofdelijke stemming bij een ‘problematisch’ gelijkspel op het slotevent een wettelijke basis te geven in artikel 7 van het Algemeen Reglement Burgerbegroting 2023. Voorstel is daarnaast om, mocht ook de hoofdelijke stemming eindigen in een gelijkspel, het lot te laten bepalen welk project er gekozen wordt (door middel van een worp met een dobbelsteen, waarbij de hoogste worp wint). In concreto zal dit er als volgt uit komen te zien:

Artikel 7 lid 6 Algemeen Reglement Burgerbegroting 2023: “Mochten twee (of meer) projecten een gelijk aantal stemmen behalen, en het is niet mogelijk beide projecten te financieren uit het voorliggende themabudget, dan volgt er een hoofdelijke stemming ten aanzien van deze projecten. Eindigt ook deze hoofdelijke stemming in een gelijk aantal stemmen, dan beslist het lot (dobbelsteen)”.

6. Communicatie

<i>Communicatiemiddel</i>			
Nieuwsbrief	788 abonnees		
Peilmoment juni 2022	81% van de ondervraagden heeft van de Burgerbegroting gehoord	50% van de ondervraagden weet ongeveer tot goed waar de Burgerbegroting over gaat.	
Fysieke events	565 deelnemers	Gemiddelde leeftijd: 61 jaar	
Website	12,000 unieke bezoekers	16% komt een of meerdere keren terug	
Facebook	525 volgers	40% is tussen de 18-45 jaar oud	
Instagram	318 volgers	56% is tussen de 18-45 jaar oud	

6.1 Uitgangspunten

De communicatie over de eerste editie van de burgerbegroting in Maastricht is vormgegeven op basis van een aantal uitgangspunten.¹ Aan de hand hiervan kijken we terug en vooruit, en doen we als projectteam Burgerbegroting een aantal aanbevelingen voor de communicatie rondom de tweede editie.

6.1.1 Flexibele strategie

Bij de burgerbegroting past geen in beton gegoten marsroute voor de communicatie aan de hand van een klassiek communicatieplan. Met een flexibele strategie hebben we als projectteam Burgerbegroting ruimte gehouden om in te spelen op veranderende omstandigheden (corona, grote hoeveelheid projecten, etc.). De eerste editie heeft gezorgd voor een goede basis. Voor de tweede editie – kunnen meetbare prestatie-indicatoren worden bepaald (bereik, kennis/gedrag/houding, groei community), zodat het effect van de communicatie meer gericht kan worden bepaald.

Aanbeveling:

- Bepaal mijlpalen in de communicatie voor de tweede editie, maar leg niet alles vast. De diverse rondes en omstandigheden vragen ruimte om te veranderen in aanpak en middelen. Gebruik hiervoor de bevindingen uit zowel de interne evaluatie als de resultaten uit het onderzoek van de RU Nijmegen en KU Leuven.
- Stel een aantal succes-indicatoren vast (bijvoorbeeld het groeipercentage van de Burgerbegroting en het aantal deelnemers bij de sessies), die leidend zijn voor de communicatie voor de tweede editie.

¹ Implementatieplan Burgerbegroting: bijlage uitgangspuntennotitie communicatie Burgerbegroting 2020.

Denk (aan de hand daarvan) vroegtijdig na over de communicatie(campagnes) tijdens de verschillende rondes.

6.1.2 Ruimte voor experiment

De eerste editie van Burgerbegroting Maastricht vormde een experiment. Niet eerder werd in Maastricht deze vorm van burgerregie beproefd. Daarom is in de communicatie ook ruimte geboden voor experiment. Dit leidde onder meer tot:

- Communicatie in Engels, Nederlands, maar ook in 't Mestreechs
- Organiseren van events op verschillende dagen en tijdstippen (zaterdag/zondagmiddag/avond)
- Aanmelden voor events via eigentijdse tool Eventbrite
- Deelname door loting(sbrieven)
- Eerste media-inkoop bij (toen nog nieuw) mediaplatform Wat is loos in Mestreech
- Nieuwsafleveringen door RTV Maastricht
- Het actief aansluiten bij online communities (*De bis van Mestreech es te*, etc.) om de burgerbegroting en events bekend te maken
- Actieve webcare (om voortdurend 'er te zijn' voor belangstellenden en informatiebehoefte snel in te kunnen vullen)
- Flyeren / posters hangen op specifieke locaties (gericht op moeilijk bereikbare doelgroepen zoals jongeren)

Aanbeveling:

- Houd ruimte voor experiment. Probeer communicatief nieuwe dingen uit, om nieuwe en andere doelgroepen te bereiken. Het overdrachtsdossier communicatie biedt uitgebreider overzicht v.d. geprobeerde zaken alsook handvatten voor de tweede editie.

6.1.3 Samen sterk

Het informeren en enthousiasmeren van Maastrichtenaren voor de Burgerbegroting is een gezamenlijke opgave. College, raad en organisatie. Maar ook het maatschappelijk middenveld (zoals buurtnetwerken, (vrijwilligers)organisaties en onderwijsinstellingen). Al deze partijen zijn actief benaderd. Dit 'samen' is in zekere zin goed van de grond gekomen met mooie voorbeelden: een buurtnetwerk dat honderden flyers bezorgde in hun buurt, raadsleden die de uitingen van burgerbegroting Maastricht mee uitdroegen op hun social media, corporaties en andere instellingen die de berichten opnamen in hun nieuwsbrieven en buurtnetwerken die actief deelnamen aan rondes. Wel vormde corona lange tijd een bemoeilijkende factor. De 'hoofden' waren zeker in de beginperiode meer gericht op de heropstart of verdere schadebeperking dan op het aangaan of tijd vrij maken voor een nieuw uitdaging als de burgerbegroting.

Aanbeveling:

Blijf ambassadeurschap als centraal element gebruiken in de communicatie. Promoot de projecten en indieners van de eerste editie. Help / faciliteer maatschappelijk Maastricht met passende 'toolkits'. Betrek de eerste groep indieners als ambassadeur voor de tweede editie.

6.1.4 Transparantie

Transparantie is van groot belang. Alle stapjes moeten zichtbaar en te volgen zijn voor deelnemers en andere belangstellenden. Van de gemaakte keuzes, tot de ingediende projecten en het aantal

behaalde stemmen. De Burgerbegroting is immers van en voor de inwoners is, de gemeente faciliteert enkel het proces.

Aan dit uitgangspunt is invulling gegeven door:

- Toelichting vooraf, tijdens en na de rondes over het verloop, proces en procedures;
- Communiceren van alle resultaten (tot op tafelniveau) tijdens de rondes zelf
- Voortdurende communicatie via de centrale informatiebron www.burgerbegrotingmaastricht.nl
- Communicatie via de nieuwsbrieven en persoonlijke communicatie naar deelnemers/aanvragers.

88,5 procent van de geënquêteerde deelnemers van de events geeft aan dat het duidelijk is wat met de uitkomsten gaat gebeuren en 93 procent kan de uitkomsten van de eerste Burgerbegroting aanvaarden. Het voortdurend meenemen van betrokkenen in elk stapje van het proces heeft daar in onze ogen sterk aan bijgedragen.

Aanbeveling:

- Houd vast aan maximale transparantie en bouw verder op het proces van de eerste editie.

6.1.5 Inclusie

De Maastrichtse Burgerbegroting is van en voor iedereen. Alle inwoners moeten kunnen deelnemen. Dit uitgangspunt hebben we onder meer vormgegeven door:

- Actieve communicatie naar alle Maastrichtenaren en doelgroepen;
- Communicatie (en spelmaterialen) in Nederlands/Engels/Mestreechs;
- Voor alle inwoners aantrekkelijke en toegankelijke locaties verspreid over de stad;
- Buurtnetwerken, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties nadrukkelijk te betrekken en uit te nodigen om mee te doen.

Aanbeveling:

- Dit uitgangspunt blijft onverminderd belangrijk. Houd oog voor laagdrempeligheid van informatie en locatie.

6.1.6 Geen radiostiltes

Tijdens de gehele periode van de eerste editie van Burgerbegroting Maastricht hebben we voortdurend gecommuniceerd. Hiermee hebben we inwoners continu op de hoogte gehouden over het proces, de ingeplande avonden, de ingediende projecten en de gemaakte keuzes. Ook tijdens coronaperiode waarin de burgerbegroting volledig stop lag. Daarmee hebben we de in eerdere fase opgewekte energie en interesse voor de burgerbegroting weten vast te houden. Dit was terug te zien in herhaal-aanmeldingen, maar ook in de opkomst (die ongeveer even hoog lag) als bij de eerdere afgelaste events van ronde 1.

Aanbeveling:

- Vasthouden van dit uitgangspunt. Burgerbegroting Maastricht moet op het netvlies blijven. Daarnaast wil je de opgebouwde community en andere inwoners blijven informeren over de resultaten en voortgang van de projecten.

6.1.7 Zichtbaar en aanspreekbaar

Het project van de Burgerbegroting is voortdurend zichtbaar en aanspreekbaar geweest. Door een diverse set van communicatiemiddelen, van facebook tot flyer, maar ook door inloopuurtjes (tijdens ronde 3), het eigen telefoonnummer en emailadres en de actieve webcare.

Aanbeveling:

- Voortzetten van benaderbaar en uitnodigend project(team). Voor ronde 3 kan gekozen worden voor een centraal en stadsbreed inloopmoment/dag voor alle projectindieners. Vanuit communicatie wordt geadviseerd om vast te blijven houden aan de 4 inloopmomenten die we bij de eerste editie gehanteerd hebben.

6.1.8 Eerlijk en duidelijk

“Het projectteam van de Burgerbegroting communiceert eerlijk en duidelijk. Geen valse verwachtingen en geen vakjargon. We geven eerlijk aan wat wel, maar vooral ook wat niet kan of niet haalbaar is. Niet om te pesten, maar om (potentiele) indieners verder te helpen met hun voorstel of project. We communiceren duidelijk. Niet in ambtelijke ‘abracadra’, maar in begrijpelijke taal.”

Aan dit mantra hebben we als projectteam tijdens het hele proces zo stevig mogelijk vastgehouden. De realisatie van dit uitgangspunt laat zich lastig meten. Uit de verkregen reacties van deelnemers en andere belangstellenden (alsook de evaluatie van de mediacampagne) kunnen we afleiden dat we op de goede weg te zijn.

6.1.9 Meet where the locals do

We zijn waar de Maastrichtenaren zijn. Offline en online! Dit uitgangspunt is o.a. in de praktijk gebracht door aansluiting te vinden bij online communities, door een brede middelenmix te hanteren en door proberen doelgroepen gericht te bereiken (zowel online als op papier).

Aanbeveling:

- Houd vast aan een brede mix van communicatiemiddelen;
- Besteed nog meer aandacht aan persoonlijke communicatie. Het voeren van gesprekken met partijen die in de haarvaten van de Maastrichtse samenleving opereren (opbouwwerkers Trajekt, corporaties, gemeenschapshuizen, verenigingen etc.) is tijdrovend, maar is effectief (gebleken).
- ‘Investeer’ in het bereiken van afwezige doelgroepen (internationals, jeugd) door ze nog nadrukkelijker op te zoeken (door middel van persoonlijk contact of het organiseren van speciaal event).

6.1.10 Eigen gezicht

Burgerbegroting Maastricht heeft een eigen en herkenbare uitstraling (logo en stijl) gekregen. Dat heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid. Het logo zal ook zichtbaar zijn bij alle door de burgerbegroting nog te realiseren projecten. De projecten vormen daarmee stevige promotie voor volgende edities.

Aanbeveling:

- Behoud (langjarig) eigen kanalen en een eigen uitstraling (naar voorbeeld van de gele bol in Antwerpen).

6.1.11 Online versterkt offline

De Burgerbegroting is de hoogste vorm van participatie: de inwoner bepaalt. Maar diezelfde inwoner moet er wel wat voor doen. Niet vanuit zijn luie stoel zijn mening tikken op Facebook. Nee, een hele avond vrijmaken, naar een event gaan en daar niet alleen zijn eigen zegje doen, maar ook aandachtig luisteren en in gesprek gaan met mede-inwoners. Engagement begint klein en kan online beginnen. De drempel tot participatie is hier minder hoog. Met prikkelende polls en stellingen is geprobeerd de interesse van inwoners te wekken. En die interesse kon vervolgens uitgroeien tot deelname.

Aanbeveling:

- Probeer online niet alleen te informeren, ook te triggeren (om tot deelname over te gaan).
- Resultaten van de evaluatie van niet-deelnemers zijn op dit moment nog niet bekend. Die zeggen iets over het waarom van geen deelname (en/of no-shows).

6.1.12 Serieus en speels

De Burgerbegroting is serious business. Voor even zijn inwoners bestuurders. Ze moeten bepalen waar het geld WEL, maar vooral ook NIET naartoe gaat. In Antwerpen wordt al jaren met simpele en speelse methodieken (zoals muntgeld en fiches) gewerkt. Die combinatie, van serieus en speels, creëert een prettige sfeer voor een goed gesprek tussen inwoners. In Maastricht is bij deze eerste editie dit model overgenomen. Uit de gemiddelde waardering (en reacties) blijkt dat deze 'spelvorm' goed is gewaardeerd, de duidelijkheid versterkt en bijdraagt aan een goed gesprek.

Aanbeveling:

- Blijf werken met elementen/materialen die het gesprek versterken en de te maken keuzes stimuleren.

6.1.13 Concreet en dichtbij

Het woord Burgerbegroting is niet het meest sexy woord. In de communicatie (het verleiden van inwoners tot deelname) is dan ook sterk ingezet op hoe inwoners zelf bepalend kunnen zijn voor hun eigen directe leefomgeving. Uit de contentanalyses blijkt dat deze berichten (concreet en dichtbij) het beste scoorden.

Aanbeveling:

- Blijf in de communicatie aansluiten bij (het beter maken van) de eigen leefomgeving (straat, buurt of stad).

6.1.14 Communicatie 4free

Ervaringen elders leren dat de door de Burgerbegroting mogelijk gemaakte projecten de meest waardevolle promotie vormen. Inwoners worden immers rechtstreeks geconfronteerd met de resultaten en zien dat het (dus wel) kan. Alle gerealiseerde projecten moeten daarom het logo van de burgerbegroting dan ook zichtbaar gebruiken in al hun uitingen.

Aanbeveling:

- Promoot uitgevoerde projecten, ter plekke, maar ook online.

6.2 Financiële en personele kaders

6.2.1 Personele inzet

De inzet van een allround communicatieadviseur voor 1 dag per week (8 – 10 uur) is nodig geweest. Ook voor de tweede editie is de verwachting dat dit nodig zal zijn.

Immers, een groter budget betekent vermoedelijk meer thema's en meer projecten. En hopelijk neemt de belangstelling en betrokkenheid van inwoners verder toe.

Taken communicatieadviseur:

- Communicatieaanpak formuleren voor tweede editie
- Campagnes maken en uitvoeren voor rondes 1 t/m 4
- Lid van projectteam
- Website en webcare
- Ondersteunen en adviseren bij events
- Samen met het communicatiebureau vervaardigen van alle communicatie-uitingen en spelmaterialen
- Samen met projectleider linking pin naar BCA en verantwoordelijk wethouder

De kosten bedragen ongeveer 47.000 euro (op basis van 50 weken inzet).

6.2.2 Out of pocket kosten

De kosten voor de communicatiemiddelen worden voor de tweede editie geschat op 20.000 euro. Onder deze kosten vallen onder meer het door-ontwikkelen, beheren en hosten van een website, maken van fotografie en filmpjes, inkoop van media(aandacht) en productie van toolkits (voor ambassadeurs) en andere communicatiematerialen (banners, posters, flyers).

7. Financiën

7.1 Algemeen

Onderstaande tabel toont het financiële overzicht zoals dit is vastgelegd in het Implementatieplan Burgerbegroting (pag. 42):

Begrote kosten t.l.v. budget burgerbegroting	2019	2020	2021	2022	2023
Budget	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Organisatiekosten	€ 5.000	€ 95.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Totaal	ntb	ntb	ntb	Ntb	Ntb
Budget Burgerbegroting uit voorgaande jaar	-	€ 45.000	-	-	-
Resterende budget Burgerbegroting	€ 45.000	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
<i>Voor de projecten van de burgerbegroting in het eerste jaar (2020) is in de programmabegroting een bedrag ad € 150.000 opgenomen.</i>					

Kostenraming 2020

Organisatie bijeenkomsten (inclusief moderator en huur locatie):	€ 25.000
Communicatie + ambtelijke begeleidingskosten (8 uur per week communicatieadviseur, Website opzetten, act. Communicatieplan, drukkosten etc.):	€ 70.000

Voor de uitvoering van de door inwoners gekozen projecten werd voor het eerste jaar (2020) een bedrag van € 150.000 gereserveerd. Vanaf 2021 was het de bedoeling om de projecten te bekostigen uit de reguliere budgetten. In de begroting is reeds een budget van € 50.000 beschikbaar. Dit is bedoeld als werkbudget om de burgerbegroting participatief goed en degelijk uit te werken (o.a. huur van zalen, communicatiecampagne en budget voor werkmethodes voor speciale bijeenkomsten). Door corona is het proces van de eerste Maastrichtse burgerbegroting meermaals uitgesteld. Op 23 oktober 2022 heeft het ronde 4 (projecten kiezen) voor de eerste keer plaatsgevonden. In 2023 worden de door inwoners gekozen projecten uitgevoerd. Een financiële vergelijking van kostenposten is lastig, omdat er geen sprake is geweest van een vloeiende burgerbegrotingcyclus. Aan de hand van 2 budgetten wordt teruggeblikt: werk- (1) en projectenbudget (2).

Het werkbudget is het budget dat beschikbaar is gesteld voor personeel-, communicatie-, eventkosten. In paragraaf 4.2 wordt dit verder uitgediept.

Het Projectbudget is het budget dat beschikbaar is gesteld voor de uitvoering van door inwoners gekozen projecten. In paragraaf 7.3 wordt dit verder uitgediept.

7.2 Werkbudget

Tabel 1 toont het financieel overzicht voor de Burgerbegroting per jaar. In kolom 'budget' staat het beschikbare budget weergegeven. Vanwege projectleider kosten is het budget vanaf 2020 bijgesteld naar € 42.010. Kolom 'Kosten' betreft de gemaakte kosten per jaar. Daaropvolgend staat in kolom 'verschil' het restant dat overblijft na aftrek van de gemaakte kosten. De kolom 'reserve overloop' toont dat het niet ingezette werkbudget beschikbaar blijft voor de daaropvolgende jaren. Tot slot staat bij 'totaal' het totale bedrag aan werkbudget dat is uitgegeven aan de Burgerbegroting.

Jaar	Budget	Kosten	Verschil	Reserve overloop

2019	€ 50.000	€ 3.285	€ 46.715	Saldo naar reserve overloop
2020	€ 42.010	€ 38.366	€ 3.644	Saldo naar reserve overloop
2021	€ 42.010	€ 26.914	€ 15.096	Saldo naar reserve overloop; in 2022 ingezet
2022	€ 42.010	€ 61.221	€ - 19.211	-
Totaal gemaakte kosten		€ 129.786		

Tabel 1. Totaaloverzicht werkbudget Burgerbegroting

Het 'totaalbedrag gemaakte kosten' is vervolgens uitgesplit in de kostenposten: personeel, communicatie, events en overige. Tabel 2 toont de verschillende kostenposten voor de Burgerbegroting per jaar.

Jaar	Personeel	communicatie	Events	Overige	Totaal
2019	-	€ 3.285	-	-	€ 3.285
2020	€ 28.928	€ 8.130	-	€ 1.308	€ 38.366
2021	€ 18.269	€ 6.634	€ 2.011	-	€ 26.914
2022	€ 66.213	€ 3.074	€ 7.030	€ -15.096	€ 61.221
				Totaal	€ 129.786

Tabel 2. Uitsplitsing kostenposten werkbudget Burgerbegroting

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het grootste deel van het werkbudget is ingezet voor personeelskosten. Onder personeelskosten vallen de communicatieadviseur en projectondersteuning. Uit hoofdstuk 3 ('Personeelscapaciteit') blijkt dat vooral rondom het voorbereiden van events (ronde 1, 2 en 4) en ronde 3 (projecten) pieken ontstaan. Dit zie je duidelijk terug in de gemaakte kosten. Vooral ronde 3 is lastig te plannen, omdat je op voorhand niet weet hoeveel projecten worden ingediend en vervolgens dienen te worden uitgewerkt. Dit zie je terug in de kostenpost personeel 2022. In 2022 is er daardoor sprake van een overschrijding van het totaalbudget (afgerond € 19.000).

Voor het vervolg van de Burgerbegroting is aan te bevelen om meer ondersteuning te regelen zodat er handjes zijn om tijdens ronde 3 projecten uit te werken. Het is niet wenselijk om een communicatieadviseur project ondersteunde taken te laten uitvoeren. Daarnaast is het ook wenselijk om het projectteam minder kwetsbaar te maken door voldoende ondersteuning te regelen.

7.3 Projectbudget

De gemeente Maastricht had voor de eerste Maastrichtse burgerbegroting € 150.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van door inwoners gekozen projecten. De Provincie Limburg heeft dit bedrag door middel van cofinanciering voor het eerste jaar verdubbeld naar € 300.000. Gedurende het burgerbegroting proces bepalen de deelnemers hoe dit budget wordt verdeeld over de thema's (ronde 2) en welke projecten worden uitgevoerd (ronde 4).

7.3.1 Themabudgetten in relatie tot uitvoerbare projecten

Eind maart 2022 Gedurende de zomer van 2022 zijn medewerkers met de indieners aan de slag gegaan om de ontvangen projectvoorstellen (113) verder uit te werken. Eind september is elk project voorzien van een ambtelijk advies gericht op de uitvoerbaarheid en

haalbaarheid van het voorstel. Het college besloot op 11 oktober 2022 dat in totaal 65 projecten definitief doorgaan naar ronde 4. Onderstaande tabel toont het aantal projecten, behorend bij de thema's en themabudgetten.

Thema	Themabudget	Aantal projecten door naar ronde 4	Totaal budget projecten door naar ronde 4
Nieuwe ontmoetingsplekken of activiteiten	€ 83.750	20	€ 213.182,18
Verbindende activiteiten	€ 63.750	21	€ 125.772,50
Iedereen doet mee	€ 41.750	10	€ 81.549,50
Leegstand en lege terreinen	€ 15.000	1	€ 15.000
Vergroenen van parken en straten	€ 95.750	13	€ 146.045
Totaal	€300.000	65	€ 581.549,18 ²

Bij het thema 'Leegstand en lege terreinen' is er slechts 1 haalbaar en uitvoerbaar project (budget 15.000 euro) ingediend. Het college heeft besloten het restant van het budget van dit thema evenredig te verdelen over de andere vier thema's. De vier themabudgetten stijgen daarmee elk met 3750 euro (dit is al verrekend in bovenstaand staatje). Welke projecten binnen de overige vier thema's worden gerealiseerd, bepalen inwoners zelf tijdens ronde 4

Uit de kolom 'totaalbudget projecten door naar ronde 4' blijkt dat er meer budget is gevraagd dan dat er beschikbaar was (€ 281.549,18 overvraagd). Hieruit blijkt dat er voldoende initiatief in de stad leeft voor het bedenken, uitwerken en uitvoeren van projecten.

7.3.2 Uitvoering

De uitvoeringsperiode voor de gekozen projecten loopt van december 2022 tot en met december 2023. Over de besteding van de € 300.000 kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan. Eind 2023 wordt gestart met de evaluatie inzake de uitvoeringsperiode van de eerste burgerbegroting.

² NB: tijdens het slotevent worden projecten gekozen tot het totaalbudget van €300.000 euro bereikt is

8. Aanbevelingen

We kunnen terugkijken op een geslaagde eerste editie van de Burgerbegroting Maastricht. De Burgerbegroting is een experiment, dat ons de ruimte biedt om verschillende dingen uit te proberen. Inherent hieraan is dat er zaken goed gaan, maar ook zaken minder goed gaan. Een aantal zaken die bij de eerste Burgerbegroting van Maastricht minder goed gingen zijn al kort belicht in de voorgaande hoofdstukken. In dit hoofdstuk worden deze zaken gekoppeld aan een concrete aanbeveling, die idealiter wordt verwerkt in het Implementatieplan Burgerbegroting 2023-2024.

8.1 Scherp de themalist (ronde 2) aan

Tijdens de eerste editie van de Burgerbegroting Maastricht is gebleken dat de themalist enkele thema's bevat, die of te onduidelijk zijn of niet goed te onderscheiden zijn van een ander thema. Aanbeveling is dan ook om voor de tweede editie de themalist te herzien. Uitgangspunt daarbij blijft dat de thema's breed genoeg zijn zodat inwoners niet op voorhand al te veel een bepaalde richting opgestuurd worden.

8.2 Breng de Burgerbegroting naar jongeren toe

Een probleem waar we bij de eerste editie tegenaan liepen was dat jongeren (mensen tussen de 20 en 30 jaar oud) ondervertegenwoordigd waren bij de events in ronde 1, 2 en 4 terwijl juist voor deze doelgroep de Burgerbegroting een interessant middel kan zijn om door jongeren gewenste ontwikkelingen van financiering te kunnen voorzien.

Een eerste stap, om meer jongeren naar de events van de Burgerbegroting te laten komen, zou kunnen zijn om een (of meerdere) event(s) te organiseren op een locatie die toegankelijker aanvoelt voor jongeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een locatie op het terrein van de Universiteit Maastricht of Hogeschool Zuyd. In de eerste editie ontbrak een dergelijke locatie.

Een aanvullende aanbeveling is om een dergelijk event actief onder de aandacht te brengen via onze social media kanalen. Juist op Facebook en Instagram heeft ons Burgerbegroting account een relatief groot aantal jonge volgers (tussen de 18 en 45 jaar oud). Bij Facebook gaat het over een percentage van 40%, bij Instagram over een percentage van 56%.

8.3 Breidt het projectteam Burgerbegroting uit

De afhankelijk van de projectleider was bij de eerste Burgerbegroting te groot (zie paragraaf 4.1.1). Viel de projectleider om welke reden dan ook weg, dan lag de Burgerbegroting stil. Voorstel is dan ook om voor de tweede Burgerbegroting te gaan werken met twee projectleiders (één fulltime en één parttime).

Hiernaast is er een duidelijke piek qua werkdruk aan te wijzen voor het projectteam in ronde 3 (waarin de projectvoorstellen worden ingediend, nader geconcretiseerd en voorzien van intern advies). Zelfs met twee projectleiders is de grote hoeveelheid aan projectvoorstellen in die periode niet te behappen. Om die reden zal er in ronde 3 projectondersteuning geregeld moeten worden. Dit is bij de eerste Burgerbegroting ook al gebeurd. Idealiter gaat het dan om een projectondersteuner die al weet hoe de Burgerbegroting werkt.

Tenslotte is communicatie cruciaal gebleken bij de eerste Burgerbegroting. Communicatie dient bij voorkeur voortdurend op gang gehouden worden. Bij de eerste Burgerbegroting werd hiervoor een communicatieadviseur extern ingehuurd. Inmiddels is deze inhuur geëindigd. Voor de tweede Burgerbegroting is er een vaste interne communicatieadviseur nodig om de communicatie rondom de Burgerbegroting voortdurend op gang te blijven houden.

8.5 Splits de begeleidingsgroep op en organiseer een 'toetsingsdag'

Bij de eerste Burgerbegroting viel op dat collega's die al intern een of meerdere projecten begeleidden ook degenen waren die bij de events als (tafel)begeleider aanwezig waren (zie paragraaf 3.3). Voor deze collega's leidde dit tot een nog grotere hoeveelheid werk. Om dit bij volgende edities van de Burgerbegroting te voorkomen willen wij de begeleidingsgroep in tweeën opsplitsen. Een gedeelte van de begeleidingsgroep, bestaande uit collega's van de afdelingen communicatie, bestuurszaken en participatie, zal zich in het vervolg bezighouden met het begeleiden van de events ('eventgroep'). Het andere gedeelte, bestaande uit collega's met inhoudelijke expertise met betrekking tot de projecten, zal zich bezighouden met de daadwerkelijke projectbegeleiding ('interne begeleidingsgroep').

Verder is er nagedacht over hoe de adviseringsfase in ronde 3 efficiënter kan worden ingericht. Voorstel is om voor de tweede Burgerbegroting een 'toetsingsdag' te organiseren. Op deze dag zullen de leden de interne begeleidingsgroep met elkaar samenzitten om de binnengekomen projecten onder elkaar te verdelen en al van een voorlopig eerste advies te voorzien. Een voorzet voor de verdeling van deze projecten wordt gemaakt door het projectteam van de Burgerbegroting. Daarop kan de discussie tijdens de 'toetsingsdag' zich dan concentreren.

8.6 Streef naar meer continuïteit in het projectteam en borg kennis

De Burgerbegroting is een dynamisch proces. Om die reden is het van belang dat de leden van het projectteam weten hoe alles in zijn werk gaat. Bij de eerste Burgerbegroting wisselde het projectteam op sommige momenten van samenstelling. Zo kwamen er op een moment een projectondersteuner en trainee bij, maar vertrokken er ook twee erg betrokken communicatieadviseurs. Tijd om mensen in te werken is er door de hoge mate van intensiteit (voornamelijk in ronde 3 en 4) maar weinig. Idealiter zou er bij volgende edities gestreefd moeten worden naar meer continuïteit binnen het projectteam. Omdat dit niet altijd mogelijk is, zal kennis in ieder geval centraler gebundeld moeten worden. Hiernaast kan gedacht worden aan het opstellen van een of meerdere handleidingen met betrekking tot interne processen (zoals het beoordelen van projectvoorstellen en het opstellen van subsidiebeschikkingen).

8.7 Organiseer een workshop 'hoe schrijf je een goed projectvoorstel' en pas het projectvoorstel-format aan

Het projectteam en de interne begeleiders hebben in de afgelopen editie van de Burgerbegroting veel tijd moeten steken in het helpen van de indieners bij het nader concretiseren van hun projectvoorstel (zie paragraaf 4.2.1). Daarbij viel op dat vaak dezelfde gegevens ontbraken (waaronder de begroting en een datum). Er waren vier momenten waarop (potentiële) indieners vrijblijvend binnen konden lopen op een locatie en hun vragen met betrekking tot hun (potentiële) projectvoorstel konden stellen aan medewerkers. Daar werd wisselend gebruik van gemaakt.

Voorstel is om in de tweede editie van de Maastrichtse Burgerbegroting te gaan experimenteren met één groot inloophmoment in de vorm van een workshop. Deze workshop wordt georganiseerd en geleid door het projectteam. Bij deze workshop wordt er ingegaan op de vraag waaraan een projectvoorstel allemaal moet voldoen. Daarbij zullen goede en minder goede voorbeelden gegeven worden uit de eerste editie. Net als bij de eerdere vier inloophmomenten blijft er bij dit inloophmoment de mogelijkheid om vragen te stellen en ter plekke ondersteuning te krijgen bij het opstellen van een projectvoorstel. Het doel van deze workshop is, dat er in aanloop naar de adviesfase door het projectteam en interne begeleiders minder tijd besteed zal moeten worden aan het nader concretiseren van projectvoorstellen met indieners.

Hiernaast zal aan de hand van de bevindingen uit de eerste Burgerbegroting het projectvoorstel geactualiseerd worden. Deze actualisatie houdt in ieder geval in dat er in de vraagstelling meer

gestuurd zal worden op gegevens die indieners bij de eerste Burgerbegroting (dikwijls) vergaten aan te leveren.